

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

22 lipca

№ 62.

Rok 1931.

TREŚĆ:

TRAKTAT

- Poz.: 499**—przyjaźni, handlowy i nawigacyjny pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Chińską, podpisany w Nankinie dn. 18 września 1929 r. 1040
- 500**—Oświadczenie rządowe z dnia 24 czerwca 1931 r. w sprawie ratyfikacji traktatu przyjaźni, handlowego i nawigacyjnego pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Chińską, podpisanego wraz z protokołem końcowym w Nankinie dn. 18 września 1929 r., i dołączonych do traktatu tego: 1) dwóch not, wymienionych w Nankinie pomiędzy Rządem Polskim a Rządem Chińskim dnia 18 września 1929 r., w sprawie wzajemnego udzielania opieki kulturalnej i religijnej oraz 2) protokołu dodatkowego, podpisanego w Nankinie dn. 1 lipca 1930 r. do powyższego traktatu przyjaźni, handlowego i nawigacyjnego. 1050

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

- Poz.: 501**—z dnia 21 lipca 1931 r. w sprawie zakazu przywozu nawozów azotowych 1050

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

- Poz.: 502**—Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 czerwca 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o przekazaniu wojewodom decyzji w sprawach zatwierdzania projektów pomników ze stanowiska artystycznego 1050
- 503**—Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę. 1051
- 504**—Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1931 r. w sprawie powiększenia liczby ławników sądu rozjemczego z siedzibą w Katowicach dla orzekania w sprawach bractw górniczych 1056
- 505**—Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 9 lipca 1931 r. o opłatach probierczych. 1056
- 506**—Przemysłu i Handlu z dnia 11 lipca 1931 r. o przyznaniu XI Międzynarodowym Targom Wschodnim, mającym się odbyć we Lwowie w czasie od 5 do 15 września 1931 r. włącznie, ulg w sprawie ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych. 1057
- 507**—Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 2 lipca 1931 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej. 1057
- 508**—Reform Rolnych z dnia 7 lipca 1931 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 15 stycznia 1931 r. o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnej powiatowych urzędów ziemskich 1058

499.

T R A K T A T

przyjaźni, handlowy i nawigacyjny pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Chińską, podpisany w Nankinie dn. 18 września 1929 r.

(Ratyfikowany zgodnie z ustawą z dn. 17 marca 1931 r. — Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 293).

Przekład.

W IMIENIU RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ,
MY, IGNACY MOŚCICKI,
PREZYDENT RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wie-
dzieć należy, wiadomem czynimy:

W dniu osiemnastym września tysiąc dziewięć-
set dwudziestego dziewiątego roku podpisany został
w Nankinie pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Pol-
skiej a Rządem Republiki Chińskiej traktat przyjaź-
ni, handlowy i nawigacyjny wraz z protokołem koń-
cowym i dwiema notami dotyczącymi opieki insty-
tucyj kulturalnych polskich w Chinach, w dniu zaś
pierwszym lipca tysiąc dziewięćset trzydziestego
roku podpisany został w Nankinie między Rządem
Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Chiń-
skiej dołączony do wspomnianego traktatu protokół
dodatkowy. Powyższe traktat, protokół końcowy,
dwie noty i protokół dodatkowy brzmią słowo w sło-
wo jak następuje:

**TRAKTAT PRZYJAŹNI, HANDLOWY
I NAWIGACYJNY**

pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką
Chińską.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

i

REPUBLIKA CHIŃSKA

w zamiarze zacieśnienia stosunków przyjaznych mię-
dzy obu krajami, rozwinięcia stosunków handlowych
i rozszerzenia wzajemnych interesów obu narodów,
postanowiły zawrzeć, na podstawie zasad równości,
wzajemności i wzajemnego poszanowania suweren-
ności, traktat przyjaźni, handlowy i nawigacyjny
i mianowały w tym celu, jako swych pełnomocników:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

Pana Doktora Jerzego BARTHLA DE WEYDEN-
THAL, Delegata Pełnomocnego Rzeczypospo-
litej Polskiej na Chiny;

Prezydent Rządu Narodowego Republiki Chińskiej:

Jego Ekszelencję Doktora CHENGTING T. WANG,
Ministra Spraw Zagranicznych;

którzy, po okazaniu sobie swych odnośnych pełno-
mocnictw, uznanych za dobre i należyte co do for-
my, zgodzili się na następujące postanowienia:

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,
NOUS, IGNACY MOŚCICKI,
PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront,
Salut:

Un Traité d'Amitié, de Commerce et de Na-
vigation avec un Protocole Final et deux notes re-
latives à la protection des institutions culturelles
polonaises en Chine ayant été signé entre le Gou-
vernement de la République de Pologne et le Gou-
vernement de la République de Chine à Nankin le
dix-huit septembre mil neuf cent vingt neuf, ainsi
qu'un Protocole Additionnel audit Traité y annexé
ayant été signé entre le Gouvernement de la Répu-
blique de Pologne et le Gouvernement de la Répu-
blique de Chine à Nankin le premier juillet mil neuf
cent trente, Traité, Protocole Final, deux notes et
Protocole Additionnel dont la teneur suit:

**TRAITÉ D'AMITIÉ, DE COMMERCE
ET DE NAVIGATION**

entre la République de Pologne et la République
de Chine.

LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

et

LA RÉPUBLIQUE DE CHINE,

en vue de resserrer les relations amicales entre les
deux pays, de développer leurs rapports commer-
ciaux et d'étendre les intérêts mutuels des deux
peuples, ont décidé de conclure, sur la base des
principes de l'égalité, de la réciprocité et du respect
mutuel de la souveraineté, un Traité d'Amitié, de
Commerce et de Navigation et ont nommé, à cet
effet, pour leurs plénipotentiaires, à savoir:

Le Président de la République de Pologne:

Monsieur le Docteur Georges BARTHEL DE WEY-
DENTHAL, Délégué Plénipotentiaire de Po-
logne en Chine;

Le Président du Gouvernement National de la
République de Chine:

Son Excellence le Docteur CHENGTING T. WANG,
Ministre des Affaires Étrangères;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pou-
voirs respectifs, reconnus en bonne et due forme,
ont convenu des dispositions suivantes:

Artykuł pierwszy.

Pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Chińską oraz pomiędzy obu narodami będzie pokój wieczysty i przyjaźń niezmienna.

Artykuł II.

Obie Umawiające się Strony będą miały prawo wyznaczania i wysyłania wzajemnie należycie akredytowanych Agentów dyplomatycznych, którzy będą korzystali w kraju, w którym będą urzędowali, ze względów, przywilejów, ulg i nietykalności, ogólnie uznanych przez prawo narodów.

Artykuł III.

Obie Umawiające się Strony udzielają sobie wzajemnie prawa mianowania Konsulów Generalnych, Konsulów, Wicekonsulów i Agentów Konsularnych we wszystkich miejscowościach, gdzie tacy agenci innej narodowości są dopuszczeni do przebywania. Będą oni traktowani, pod warunkiem wzajemności, ze względami i poszanowaniem, które udzielane są agentom tejże kategorii innych narodowości, i będą wykonywali funkcje, ogólnie uznane przez zwyczaj międzynarodowy. Przy wykonywaniu swych czynności Konsulowie Generalni, Konsulowie, Wicekonsulowie i Agenci Konsularni znajdą ze strony władz miejscowych jak najbardziej życzliwe i przyjazne współdziałanie.

Konsulowie Generalni, Konsulowie, Wicekonsulowie i Agenci Konsularni obu krajów winni są przed objęciem urzędowania uzyskać, zgodnie ze zwyczajem międzynarodowym, exequatur, wydane przez Rząd kraju, w którym będą przebywali. Rząd ten będzie mógł cofnąć exequatur, podając powody wystarczająco uzasadnione.

Obydwa Rządy powstrzymają się od mianowania jako Konsulów Generalnych, Konsulów, Wicekonsulów i Agentów Konsularnych, wyjąwszy jako Konsulów honorowych, osoby, uprawiające w kraju, w którym miałyby urzędować, handel lub przemysł.

Artykuł IV.

Obywatele jednej z Umawiających się Stron będą mieli swobodę wstępu na terytorjum drugiej. Winni oni dla wstępu na terytorjum drugiej Umawiającej się Strony zaopatrzyć się w paszport, wydany przez właściwą władzę ich własnego kraju, stwierdzający ich obywatelstwo i cel podróży. Paszport będzie ważny dopiero po uprzednim zawizowaniu go przez konsulat kraju przeznaczenia. Koszta wizy będą oparte na wzajemności i będą jak tylko można niższe.

Artykuł V.

Obywatele obu Umawiających się Stron wszelkiego dozwolonego zatrudnienia będą korzystali na terytorjum drugiej ze Stron, tak co do ich osób, jak i co do ich mienia, z pełnej ochrony ustaw i rozporządzeń krajowych, przyczem każda z Umawiających się Stron gwarantuje obywatelom drugiej ze Stron na swem terytorjum zgodnie z ustawami krajo-

Article premier.

Il y aura entre la République de Pologne et la République de Chine, ainsi qu'entre les deux peuples, paix perpétuelle et amitié inaltérable.

Article II.

Les deux Parties Contractantes auront le droit de désigner et d'envoyer mutuellement des Agents diplomatiques, dûment accrédités, qui jouiront, dans le pays où ils exerceront leurs fonctions, des égards, privilèges, faveurs et immunités généralement reconnus par le droit des gens.

Article III.

Les deux Parties Contractantes s'accordent réciproquement le droit de nommer des Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires dans toutes les localités où de pareils agents d'une autre nation sont admis à résider. Ils seront traités, sous charge de réciprocité, avec les égards et la considération qui sont accordés aux agents de la même catégorie des autres nations et exerceront les attributions généralement reconnues par l'usage international. Dans l'exercice de leurs fonctions, les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires trouveront auprès des autorités locales le concours le plus bienveillant et amical.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires des deux pays sont tenus, avant d'entrer en fonctions, d'obtenir, conformément à l'usage international, l'exequatur délivré par le Gouvernement du pays où ils résideront. Ledit Gouvernement pourra retirer l'exequatur, en indiquant des motifs suffisamment fondés.

Les deux Gouvernements s'abstiendront de nommer comme Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires, excepté à titre de Consuls honoraires, des personnes se livrant, dans le pays où elles devraient exercer leurs fonctions, au commerce ou à l'industrie.

Article IV.

Les ressortissants de l'une des deux Parties Contractantes auront la liberté d'entrer sur le territoire de l'autre. Ils devront se munir, pour l'entrée du territoire de l'autre Partie Contractante, d'un passeport délivré par l'autorité compétente de leur propre pays, attestant leur nationalité et le but de leur voyage. Le passeport ne sera valable qu'après avoir été préalablement visé par un consulat du pays de destination. Les frais du visa seront basés sur la réciprocité et seront réduits autant que possible.

Article V.

Les ressortissants des deux Parties Contractantes, de toute occupation licite, jouiront, sur le territoire de l'autre Partie, tant pour leurs personnes que pour leurs biens, de la protection complète des lois et règlements du pays, chacune des deux Parties Contractantes garantissant aux ressortissants de l'autre sur son territoire, conformément aux lois du

wemi: bezpieczeństwo osobiste, nienaruszalność ich własności prywatnej oraz ochronę wszystkich ich prywatnych praw i interesów. Będą oni mieli prawo podróżowania, osiedlania się, uczenia się w szkołach, przebywania, pracowania, oddawania się handlowi i innym przedsiębiorstwom i zatrudnieniom dozwolonym, zgodnie z ustawami i rozporządzeniami kraju, w którym się będą znajdowali, pod temi samemi warunkami, jak i obywatele każdego innego kraju. Niemniej, obywatele obu krajów będą mogli wykonywać te uprawnienia tylko w tych miejscowościach, w których obywatele każdego innego kraju są uprawnieni do ich wykonywania. Winni oni będą stosować się do ustaw i rozporządzeń krajowych i nie będą płacili żadnych podatków, opłat lub należności innych lub wyższych od tych, jakie uiszczają krajowcy.

Artykuł VI.

Obywatele każdej z obu Umawiających się Stron, co się tyczy wszystkich ich procesów cywilnych i karnych, będą, jak krajowcy, podlegli ustawom i rozporządzeniom kraju, w którym zamieszkuje, i będą poddani pod jurysdykcję sądów miejscowych.

Obywatele obu Państw będą mieli prawo wolnego dostępu do sądów miejscowych dla dochodzenia i obrony swych praw. Będą oni mogli, jak krajowcy, wybierać swobodnie adwokatów i przedstawicieli.

Artykuł VII.

Każda z obu Umawiających się Stron obowiązuje się nie nakładać na obywateli drugiej ze Stron służby wojskowej, opodatkowań lub świadczeń, zastępujących tę służbę, przymusowych pożyczek i danin publicznych.

Article VIII.

W sprawach mienia i spadków obywateli jednej z Umawiających się Stron na terytorjum drugiej Strony, umówione zostały postanowienia następujące:

1. Obywatele jednej z obu Umawiających się Stron będą mieli prawo swobodnego wywożenia z terytorjum drugiej ze Stron wszelkiego ich mienia, które się tam będzie znajdowało, oraz prawo swobodnego rozporządzania tem mieniem drogą testamentu lub wszelkiemi innemi sposobami przenoszenia.

2. W sprawach spadkowych będzie stosowane prawo Państwa, do którego należy zmarły; jednakże będzie stosowane prawo położenia mienia do ograniczeń publiczno-prawnych ciężających na spadku lub jego części.

3. W sprawach spadków, pozostałych ab intestat lub drogą testamentu, postanowione jest, że obywatele jednej z Umawiających się Stron będą mieli prawo do dziedziczenia takich spadków na terytorjum drugiej ze Stron. W razie śmierci obywatela jednej z Umawiających się Stron na terytorjum drugiej ze Stron, któryby nie pozostawił, według swego prawa ojczyźnego, prawnego spadkobiercy lub administratora w miejscu, gdzie położone jest mienie i któryby nie pozostawił rozporządzeń testamentowych, tyczących administrowania spadkiem, Konsul

pays: la sécurité personnelle, l'inviolabilité de leur propriété privée ainsi que la protection de tous les droits et intérêts privés leur appartenant. Ils auront le droit de voyager, de s'établir, d'étudier dans les écoles, de résider, de travailler, de se livrer au commerce et aux autres entreprises et occupations licites, conformément aux lois et règlements du pays où ils se trouveront, aux mêmes conditions que les ressortissants de tout autre pays. Néanmoins, les ressortissants des deux pays ne pourront exercer lesdits droits que dans les localités où les ressortissants de tout autre pays sont autorisés à les exercer. Ils devront se conformer aux lois et règlements du pays et ne paieront aucuns impôts, taxes ou contributions autres ou supérieurs à ceux acquittés par les nationaux du pays.

Article VI.

Les ressortissants de chacune des deux Parties Contractantes, en ce qui concerne tous leurs procès civils et criminels, seront, comme tous les nationaux du pays, soumis aux lois et règlements du pays, où ils résident et placés sous la juridiction des tribunaux locaux.

Les ressortissants des deux États auront le droit du libre accès aux tribunaux locaux pour faire valoir et défendre leurs droits. Ils pourront, comme les nationaux du pays, choisir librement des avocats et des représentants.

Article VII.

Chacune des deux Parties Contractantes s'engage à ne pas imposer, aux ressortissants de l'autre Partie, le service militaire, des contributions ou prestations en remplacement de ce service, des emprunts et dons publics forcés.

Article VIII.

En matière de biens et de successions des ressortissants de l'une des Parties Contractantes sur le territoire de l'autre, il est convenu des dispositions suivantes:

1. Les ressortissants de l'une des deux Parties Contractantes auront le droit de faire sortir librement, du territoire de l'autre Partie, tous leurs biens qui s'y trouveront et de disposer librement de ces mêmes biens par testament ou par tout autre moyen de transfert.

2. En matière de succession sera appliquée la loi de l'État auquel appartient le défunt; sera toutefois appliquée la loi de la situation des biens pour les restrictions de droit public grevant la succession ou une partie de celle-ci.

3. En matière d'héritages laissés soit ab intestat soit par testament, il est convenu que les ressortissants de l'une des Parties Contractantes auront le droit de les acquérir sur le territoire de l'autre Partie. En cas de décès d'un ressortissant de l'une des Parties Contractantes sur le territoire de l'autre sans avoir laissé, d'après sa loi nationale, d'héritier ou d'administrateur légal au lieu où ses biens sont situés et sans avoir laissé de dispositions testamentaires au sujet de l'administration de la succession, le Consul de l'État dont ressortissait le défunt sera ap-

Państwa, do którego należał zmarły, powołany zostanie z samego prawa do prowizorycznego administrowania spadkiem, stosując się do prawa ojczyściego zmarłego.

Postanowienia powyższe będą również stosowane w tym wypadku, gdyby obywatel jednej z Umawiających się Stron, posiadający mienie na terytorjum drugiej ze Stron, zmarł poza tem terytorjum, nie pozostawiwszy prawnego spadkobiercy lub administratora w miejscu, gdzie wspomniane mienie jest położone.

4. W razie śmierci na morzu obywatela jednej z Umawiających się Stron, mienie, które miał ze sobą, wręczone zostanie najbliższemu Konsulowi kraju, do którego zmarły należał.

5. Podatki, opłaty i koszty, ściągane przy przeniesieniu własności na wypadek śmierci z mienia obywateli jednej z Umawiających się Stron na terytorjum drugiej ze Stron, nie mają być wyższe lub inne, jak te, które będą odpowiednio ponoszone przez obywateli kraju, w którym podatki te są ściągane.

Artykuł IX.

Każda z obu Umawiających się Stron obowiązuje się nie przedsiębrać na swem terytorjum oględzin i rewizji, z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w wyraźnych postanowieniach jej ustaw i rozporządzeń, w stosunku do lokali, mieszkań, zakładów handlowych, składów, magazynów, ksiąg i korespondencji handlowej, należących do obywateli drugiej ze Stron, jak również w stosunku do mienia i przedmiotów przynależnych.

Artykuł X.

Obie Umawiające się Strony zgadzają się, że cła i sprawy związane z cłami będą rządzone przez odnośne prawodawstwo wewnętrzne obu krajów.

Obie Umawiające się Strony zgadzają się również, że, co się tyczy ceł i spraw związanych z cłami, każda z obu Stron będzie korzystała na terytorjum drugiej ze Stron z traktowania, które nie będzie w niczem mniej przychylnie od traktowania, z którego korzysta w rzeczywistości każde inne Mocarstwo.

Obywatele każdej z obu Umawiających się Stron nie będą mogli pod żadnym pozorem być zmuszeni do płacenia w granicach terytorjów drugiej ze Stron jakichkolwiek ceł, ciężarów lub wewnętrznych opłat od ich wwozu lub wywozu, które byłyby inne lub wyższe, od płaconych przez krajowców lub przez obywateli każdego innego Mocarstwa.

Artykuł XI.

Obie Umawiające się Strony obowiązują się nie ustanawiać na surowce i fabrykaty, przychodzące z terytorjum jednej ze Stron i przeznaczone dla terytorjum drugiej ze Stron, żadnego zakazu lub ograniczenia wwozu, wywozu lub tranzytu, które nie były-

pelé de plein droit à administrer provisoirement la succession, en se conformant à la loi nationale du défunt.

Les dispositions précédentes seront de même applicables dans le cas où un ressortissant de l'une des Parties Contractantes, possédant des biens sur le territoire de l'autre Partie, viendrait à mourir en dehors dudit territoire sans avoir laissé d'héritier ou d'administrateur légal au lieu où ces biens sont situés.

4. En cas de décès en mer d'un ressortissant de l'une des Parties Contractantes, les biens qu'il avait avec lui seront remis entre les mains du Consul le plus rapproché du pays dont ressortissait le défunt.

5. Les impôts, taxes et frais exigibles à l'occasion du transfert par décès des biens des ressortissants de l'une des Parties Contractantes sur le territoire de l'autre ne devront pas être supérieurs ou autres que ceux qui seront payés respectivement par les nationaux du pays où ces droits sont prélevés.

Article IX.

Chacune des deux Parties Contractantes s'engage à ne pas procéder, sur son territoire, à des inspections ou perquisitions, sauf dans les cas prévus en termes formels par ses lois et règlements, à l'égard des locaux, habitations, établissements commerciaux, entrepôts, magasins, livres et correspondances de commerce appartenant à des ressortissants de l'autre Partie, ainsi qu'à l'égard des biens et objets y afférents.

Article X.

Les deux Parties Contractantes sont d'accord que les droits de douane ainsi que les matières connexes seront régis exclusivement par la législation intérieure des deux pays respectifs.

Les deux Parties Contractantes sont d'accord aussi que, en ce qui concerne les droits de douane et les matières connexes, chacune des deux Parties jouira, dans le territoire de l'autre, d'un traitement qui ne sera en rien moins favorable que celui dont bénéficie effectivement toute autre Puissance.

Les ressortissants de chacune des deux Parties Contractantes ne pourront, sous aucun prétexte, être obligés de payer, dans les limites des territoires de l'autre, aucuns droits, charges ou taxes intérieures sur leurs importations ou exportations autres ou plus élevés que ceux payés par les nationaux du pays ou par les nationaux de toute autre Puissance.

Article XI.

Les deux Parties Contractantes s'engagent à n'établir sur les produits bruts ou manufacturés en provenance de l'une des Parties et à destination de l'autre aucune prohibition ou restriction d'importation, d'exportation ou de transit qui ne soit appli-

by stosowane do produktów tego samego rodzaju, przychodzących z trzeciego kraju lub przeznaczonych dla trzeciego kraju.

Jednakże ze względów, dotyczących obrony narodowej, żywności dla ludu, bezpieczeństwa i zdrowotności publicznej, ochrony bogactw artystycznych i archeologicznych, monopoli państwowych i zaraz na bydło, obie Umawiające się Strony będą miały swobodę ustanawiania środków zakazu lub ograniczenia wwozu, wywozu i tranzytu w stosunku do pewnych produktów, przybyłych z jednego z obu krajów lub przeznaczonych dla jednego z nich.

Artykuł XII.

Każda z obu Umawiających się Stron obowiązuje się ochraniać, według swych ustaw i rozporządzeń i pod warunkiem uprzedniej rejestracji we właściwych urzędach, znaki fabryczne, rysunki i wzory obywateli drugiej ze Stron.

Artykuł XIII.

Wszelkie spółki handlowe, utworzone zgodnie z ustawami i rozporządzeniami jednej z Umawiających się Stron, będą mogły, po wypełnieniu formalności, przewidzianych przez ustawy i rozporządzenia kraju, gdzie się będą znajdowały, osiedlać się na terytorjum tego kraju i wykonywać tam swe czynności zgodnie z ustawami i rozporządzeniami tego kraju. Będą one korzystały ze stosowania wszystkich postanowień artykułów V, VI, VII, VIII, IX, X i XII niniejszego traktatu, z wyjątkiem tych, które z natury swojej mogą być stosowane tylko do osób fizycznych.

Artykuł XIV.

Obie Umawiające się Strony zastrzegają sobie każda dla swoich własnych obywateli prawo żeglugi przybrzeżnej i wewnętrznej.

Artykuł XV.

Wszystkie okręty, które zgodnie z ustawami polskimi są uważane za polskie i wszystkie okręty, które zgodnie z ustawami chińskimi są uważane za chińskie, będą uważane we wszystkim, co się tyczy stosowania niniejszego traktatu, jako okręty polskie względnie chińskie.

Każda z obu Umawiających się Stron obowiązuje się pozwalać okrętom handlowym drugiej ze Stron, w granicach obowiązujących ustaw i rozporządzeń, zawijać do swych portów morskich, otwartych dla handlu, zarzucać tam kotwicę, ładować i wyładowywać towary, przyjmować i wysadzać podróżnych. Okręty te winny stosować się całkowicie do wszystkich rozporządzeń portu, gdzie się będą znajdowały.

Wszystkie okręty chińskie w portach Polski i wszystkie okręty polskie w portach Chin, które

quée aux produits de même nature en provenance ou à destination d'un tiers pays.

Toutefois pour des motifs intéressant la défense nationale, la nourriture du peuple, la sécurité et l'hygiène publique, la protection des richesses artistiques et archéologiques, les monopoles d'État et les épizooties, les deux Parties Contractantes seront libres d'établir des mesures de prohibition ou de restriction d'importation, d'exportation et de transit à l'égard de certains produits en provenance ou à destination de l'un ou de l'autre pays.

Article XII.

Chacune des deux Parties Contractantes s'engage à protéger, d'après ses lois et règlements et à condition qu'ils aient été préalablement enregistrés dans ses bureaux compétents, les marques de fabrique, dessins et modèles des ressortissants de l'autre Partie.

Article XIII.

Toutes les sociétés commerciales constituées conformément aux lois et règlements de l'une des Parties Contractantes pourront, après avoir rempli les formalités prévues par les lois et règlements du pays où elles se trouveront, s'établir sur le territoire de celui-ci et y exercer leur activité conformément à ses lois et règlements. Elles bénéficieront de l'application de toutes les dispositions des articles: V, VI, VII, VIII, IX, X et XII du présent Traité, sauf celles qui, par leur nature, ne pourraient être appliquées qu'à des personnes physiques.

Article XIV.

Les deux Parties Contractantes réservent respectivement à leurs propres ressortissants les droits de cabotage et de navigation intérieure.

Article XV.

Tous les navires qui, conformément aux lois polonaises, sont réputés polonais et tous les navires qui, conformément aux lois chinoises sont réputés chinois seront considérés respectivement en tout ce qui concerne l'application de ce Traité comme navires polonais et chinois.

Chacune des deux Parties Contractantes s'engage à permettre aux navires de commerce de l'autre Partie, dans les limites des lois et règlements en vigueur, d'entrer, de mouiller, de charger et de décharger les marchandises, d'embarquer et de débarquer les voyageurs dans ses ports de mer ouverts au commerce. Ces navires devront se conformer entièrement à tous les règlements du port où ils se trouveront.

Tout navire chinois dans les ports de la Pologne et tout navire polonais dans les ports de la

wypełnią swe zobowiązania, przewidziane przez ustawy i rozporządzenia celne i portowe i nie wykroczą przeciwko ustawom zakazowym, jak również i ich ładunek i osprzęt, nie będą mogły być zatrzymane ani zajęte inaczej, jak w drodze sądowej.

Artykuł XVI.

Wszelki okręt handlowy jednej z obu Umawiających się Stron, w wypadku rozbicia, burzy lub w każdym innym wypadku niebezpieczeństwa przy wybrzeżach drugiej ze Stron, będzie miał możliwość zawinięcia prowizorycznie do wszystkich pobliskich przystani, portów i zatok tej ostatniej w celu schronienia się tam. Władze miejscowe zawiadomią właściwy najbliższy konsulat i udziela pomocy i opieki zgodnie ze zwyczajem międzynarodowym. Rzeczony okręt będzie mógł dokonać naprawy, uzyskać zapasy żywności i wszelkie inne potrzebne artykuły i uda się bezzwłocznie w dalszą drogę, nie będąc obowiązany do uiszczenia podatków lub opłat portowych.

W razie gdyby taki okręt był zmuszony wyładować i sprzedać część towarów z ładunku, będzie on musiał opłacić podatki i opłaty zgodnie z ustawami i rozporządzeniami krajowymi. Opłaci on również podatki i opłaty przepisane, o ile, w okolicznościach, przewidzianych w ustępie pierwszym, wykona jakąkolwiek czynność handlową w portach, gdzie według ustaw i rozporządzeń może on wykonywać czynności handlowe.

Artykuł XVII.

Okręty wojenne i okręty handlowe, przewożące wojska lub materiały wojenne jednej z obu Umawiających się Stron, z wyjątkiem specjalnego upoważnienia Rządu drugiej ze Stron, nie będą mogły zawijać do jej wód terytorjalnych, przystani, zatok lub portów. W razie gdyby takie okręty osiadły na mieliźnie, natknęły się na burzę lub inne niebezpieczeństwa w pobliżu brzegów drugiej Umawiającej się Strony, władze miejscowe winne będą udzielić im pomocy i opieki zgodnie ze zwyczajem międzynarodowym.

Artykuł XVIII.

W razie gdyby wynikły na pokładzie okrętu handlowego jednej z Umawiających się Stron na wodach terytorjalnych drugiej ze Stron zamieszki, będące według sądu władz miejscowych takiej natury, że mogłyby one zakłócić spokój lub porządek, będzie należało do władz miejscowych wdanie się i położenie im kresu.

Artykuł XIX.

Traktat niniejszy jest zawarty na przeciąg trzech lat, poczynając od dnia wejścia jego w życie. Sześć miesięcy przed upływem tego terminu którakolwiek z obu Umawiających się Stron będzie miała prawo zawiadomić drugą ze Stron o swym zamiarze rewizji lub wypowiedzenia niniejszego traktatu. O ile żadna z obu Stron nie wyrazi w terminie umówionym zamiaru rewizji lub wypowiedzenia, traktat niniejszy pozostanie w mocy w drodze milczącej zgody

Chine qui aura rempli ses obligations prévues par les lois et les règlements des douanes et du port et n'aura pas contrevenu aux lois de prohibition, ainsi que sa cargaison et son matériel, ne sauront être retenus ni saisis que par voie judiciaire.

Article XVI.

Tout navire de commerce, de l'une des deux Parties Contractantes, en cas de naufrage, de gros temps ou en tout autre cas de danger près des côtes de l'autre Partie, aura la faculté d'entrer provisoirement dans tous les proches rades, ports ou baies de cette dernière pour s'y réfugier. Les autorités locales avertiront le Consulat compétent le plus proche et prêteront aide et assistance conformément à l'usage international. Le navire en question pourra faire des réparations, se procurer des provisions ou tous autres articles nécessaires et poursuivra immédiatement son voyage sans être tenu à payer des impôts ou taxes du port.

Au cas où ce navire serait obligé de décharger et de vendre des marchandises du bord, il devra payer les impôts et taxes conformément aux lois et règlements du pays. Il paiera de même les impôts et taxes prescrites, lorsque, dans les circonstances prévues à l'alinéa 1-er, il fera un acte de commerce quelconque dans les ports où, suivant les lois et règlements, il peut faire des actes de commerce.

Article XVII.

Les vaisseaux de guerre et les navires de commerce transportant des troupes et du matériel de guerre de l'une des deux Parties Contractantes, sauf autorisation spéciale du Gouvernement de l'autre Partie, ne devront pas entrer dans sa mer territoriale et ses rades, baies ou ports. Au cas où ces navires s'échoueraient, rencontreraient la tempête ou autres dangers près des côtes de l'autre Partie Contractante, les Autorités locales devront leur prêter aide et assistance conformément à l'usage international.

Article XVIII.

Au cas où surviendraient à bord d'un navire de commerce de l'une des deux Parties Contractantes, dans les eaux territoriales de l'autre Partie, des désordres que les autorités du lieu jugeraient de nature à pouvoir troubler la paix ou l'ordre, il appartiendra aux autorités locales d'intervenir et d'y mettre fin.

Article XIX.

Le présent Traité est conclu pour une durée de trois ans à compter du jour de son entrée en vigueur. Six mois avant l'expiration dudit délai l'une quelconque des deux Parties Contractantes aura le droit de faire connaître à l'autre Partie son intention de reviser ou de dénoncer le présent Traité. Si aucune des deux Parties n'a fait connaître, dans le délai convenu, son intention de le reviser ou le dénoncer, le présent Traité continuera, par tacite reconduction, à

z prawem dla każdej z obu Umawiających się Stron zawiadomienia w każdym czasie drugiej ze Stron o swym zamiarze rewizji lub wypowiedzenia. Skutki jego ustana wtedy po upływie terminu jednorocznego od dnia tego zawiadomienia.

Artykuł XX.

Rząd Polski, do którego należy prowadzenie spraw zewnętrznych Wolnego Miasta Gdańska, zastrzeżę sobie prawo oświadczyć, że Wolne Miasto jest Stroną Umawiającą się w niniejszym traktacie i że przyjmuje ono zobowiązania oraz nabywa prawa, wynikające z traktatu.

Artykuł XXI.

Traktat niniejszy sporządzony jest w dwóch egzemplarzach, zredagowanych w językach polskim, chińskim i francuskim. W razie rozbieżności interpretacji tekst francuski będzie miarodajnym.

Artykuł XXII.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany zgodnie z odnośnymi prawami podstawowymi obu Umawiających się Stron.

Dokumenty ratyfikacyjne zostaną wymienione w Nankinie, o ile można najwcześniej i traktat wejdzie w życie trzydziestego dnia od daty, kiedy obydwa Rządy powiadomią się nawzajem, że ratyfikacje zostały dokonane. Jest umówione, że wyżej wymieniony termin trzydziestodniowy będzie się liczył od daty pisma Strony, która zawiadomi ostatnią.

NA DOWÓD CZEGO wyżej wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejszy traktat i przyłożyli doń swe pieczęcie.

Sporządzono w Nankinie, dnia osiemnastego września roku tysiąc dziewięćset dwudziestego dziewiątego, co odpowiada osiemnastemu dniowi dziewiątego miesiąca osiemnastego roku Republiki Chińskiej.

L. S. (—) *Jerzy Barthel de Weydenthal*
L. S. (—) *Chengting T. Wang*

PROTOKÓŁ KOŃCOWY.

W chwili przystąpienia do podpisania traktatu przyjaźni, handlowego i nawigacyjnego pomiędzy Polską a Chinami, zawartego w dniu dzisiejszym, niżej podpisani Pełnomocnicy złożyli za wspólną zgodą następujące oświadczenia:

Oświadczenie I do artykułu IV.

1. Pasporty Polaków, osiadłych w Chinach przed zawarciem niniejszego traktatu, winny być z chwilą jego zawarcia zawizowane przez władze chińskie miejsca ich pobytu. Zastąpią one dokumenty chińskie, stwierdzające tożsamość osoby, wydane uprzednio Polakom w Chinach.

2. Każdy obywatel polski w Chinach, zaopatrzonego w paszport swego kraju, który będzie wizowany przez właściwą władzę chińską, będzie mógł swobodnie podróżować bez uprzedniego pozwolenia

rester en vigueur avec la faculté pour chacune des deux Parties Contractantes de notifier, à tout moment, à l'autre Partie son intention de le reviser ou de le dénoncer. Il cessera alors ses effets après l'expiration d'un délai d'une année à partir du jour de cette notification.

Article XX.

Le Gouvernement Polonais, auquel il appartient d'assurer la conduite des affaires extérieures de la Ville Libre de Dantzig, se réserve le droit de déclarer que la Ville Libre est Partie Contractante au présent Traité et qu'elle accepte les obligations et acquiert les droits en dérivant.

Article XXI.

Le présent Traité est fait en deux exemplaires, rédigés en langues polonaise, chinoise et française. En cas de divergence d'interprétation, le texte français fera foi.

Article XXII.

Le présent Traité sera ratifié conformément aux droits fondamentaux respectifs des deux Parties Contractantes.

Les instruments de ratification seront échangés à Nankin le plus tôt possible et le Traité entrera en vigueur le trentième jour à partir de la date où les deux Gouvernements auront fait connaître l'un à l'autre que les ratifications ont été effectuées. Il est entendu que le délai susmentionné de trente jours courra à partir de la date que portera la note de la Partie Contractante qui aura notifié la dernière.

EN FOI DE QUOI les Plénipotentiaires susmentionnés ont signé le présent Traité et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Nankin, le Dix-Huit Septembre Mil Neuf Cent Vingt-Neuf, correspondant au Dix-Huitième Jour du Neuvième Mois de l'An XVIII de la République de Chine.

(—) *Jerzy Barthel de Weydenthal*
(—) *Chengting T. Wang*

PROTOCOLE FINAL.

Au moment de procéder à la signature du Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation entre la Pologne et la Chine, conclu à la date de ce jour, les Plénipotentiaires soussignés ont fait, d'un commun accord, les Déclarations suivantes:

Déclaration I à l'article IV.

1. Les passeports des Polonais établis en Chine avant la conclusion du présent Traité devront, dès sa conclusion, être visés par les autorités chinoises de leur résidence. Ils remplaceront les documents d'identité chinois délivrés antérieurement aux Polonais en Chine.

2. Tout ressortissant Polonais en Chine, muni d'un passeport national lequel sera visé par l'autorité chinoise compétente, pourra librement voyager sans permission préalable partout où les ressortis-

nia wszędzie, gdzie obywatele jakiegokolwiek innego państwa obcego mogą to również czynić bez uprzedniego pozwolenia. Obywatele chińscy, zaopatrzeni w paszporty, wizowane przez właściwe władze polskie, będą korzystali z tego samego prawa w Polsce.

Oświadczenie II do artykułu X.

Postanowienia artykułu X nie stosują się do ustępstw taryfowych, jakie jedna z Umawiających się Stron przyznaje lub przyzna w drodze wyjątku państwowemu sąsiadującemu dla ułatwienia handlu nadgranicznego, ani do przywilejów, wynikających z ewentualnej unii celnej, jak również do specjalnego systemu celnego pomiędzy polską a niemiecką częścią Górnego Śląska.

Oświadczenie III.

Niniejszy protokół końcowy stanowi część składową traktatu przyjaźni, handlowego i nawigacyjnego, zawartego pomiędzy Polską a Chinami w dniu dzisiejszym.

Na dowód czego pełnomocnicy podpisali niniejszy protokół i przyłożyli doń swe pieczęcie.

Sporządzono w Nankinie, dnia osiemnastego września roku tysiąc dziewięćset dwudziestego dziewiątego, co odpowiada osiemnastemu dniowi dziewiątego miesiąca osiemnastego roku Republiki Chińskiej.

L. S. (—) *Jerzy Barthel de Weydenthal*

L. S. (—) *Chengting T. Wang*

Załącznik.

Nankin, 18 września 1929.

Panie Ministrze,

Dotychczas władze chińskie udzielały wszelkiej opieki kościołom, instytucjom kulturalnym i szkołom polskim, które powstały w Chinach. Obecnie, gdy więzy przyjaźni pomiędzy naszymi obu krajami stały się jeszcze ściślejsze ze względu na traktat dziś podpisany, Rząd Polski jest przekonany, że władze chińskie będą jak dotąd i nadal udzielały pełnej opieki naszym wyżej wspomnianym instytucjom.

Jest umówione, że Rząd Polski będzie udzielał również zgodnie z Konstytucją Polską, pełnej opieki instytucjom religijnym i wychowawczym, jakie obywatele chińscy mają lub mogliby założyć w Polsce.

Oczekując odpowiedzi Waszej Ekscelencji, proszę Ją o przyjęcie zapewnienia mego najwyższego poważania.

L. S. (—) *Jerzy Barthel de Weydenthal*

Do Jego Ekscelencji

Dra Chengting T. Wang

Ministra Spraw Zagranicznych
Republiki Chińskiej

w Nankinie.

sants d'un autre État étranger peuvent le faire également sans permission préalable. Les ressortissants chinois, munis de passeports visés par les autorités compétentes polonaises, jouiront du même droit en Pologne.

Déclaration II à l'article X.

Les dispositions de l'article X ne s'appliquent pas aux concessions tarifaires que l'une des Parties Contractantes accorde ou accordera exceptionnellement à des États limitrophes pour faciliter le commerce de frontière, ni aux privilèges résultant d'une éventuelle union douanière, ainsi qu'au régime spécial douanier entre les parties polonaise et allemande de la Haute Silésie.

Déclaration III.

Le présent Protocole final constitue une partie intégrale du Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation conclu entre la Pologne et la Chine en date de ce jour.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent Protocole et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Nankin, le Dix-Huit Septembre Mil Neuf Cent Vingt Neuf, correspondant au Dix-Huitième Jour du Neuvième Mois de l'An XVIII de la République de Chine.

(—) *Jerzy Barthel de Weydenthal*

(—) *Chengting T. Wang*

Annexe.

Nankin, le 18 septembre 1929.

Monsieur le Ministre,

Jusqu'à présent, les autorités chinoises ont accordé toute la protection aux Églises, Institutions de culture et Écoles polonaises qui se sont établies en Chine. Maintenant, comme les liens d'amitié entre nos deux pays sont devenus encore plus étroits par le fait du Traité signé aujourd'hui, le Gouvernement de Pologne est convaincu que les autorités chinoises continueront, comme par le passé, à accorder pleine protection à nos Institutions susmentionnées.

Il est entendu que le Gouvernement de Pologne accordera de même, conformément à la Constitution de Pologne, pleine protection aux Institutions religieuses et d'éducation que les ressortissants chinois ont ou pourraient établir en Pologne.

En attendant le réponse de Votre Excellence, je La prie d'agréer les assurances de ma plus haute considération.

(—) *Jerzy Barthel de Weydenthal*

Son Excellence

le Docteur *Chengting T. Wang*
Ministre des Affaires Étrangères
de la République de Chine

Nankin.

Nankin, 18 września 1929 r.

Panie Delegacie Pełnomocny,

Potwierdzając odbiór pisma Pańskiego z dnia dzisiejszego, rad jestem dowiedzieć się, że Rząd Polski będzie udzielał, zgodnie z Konstytucją Polską, pełnej opieki instytucjom religijnym i wychowawczym, jakie obywatele chińscy mają lub mogliby założyć w Polsce.

Jest umówione, że również Rząd Chiński będzie udzielał, jak dotąd, pełnej opieki kościołom, instytucjom kulturalnym i szkołom polskim, które powstały w Chinach, pod warunkiem stosowania się do ustaw i rozporządzeń obowiązujących.

Proszę przyjąć, Panie Delegacie Pełnomocny, zapewnienie mego najwyższego poważania.

L. S. (—) *Chengting T. Wang*

Do pana

Dra Jerzego Barthla de Weydenthal

Delegata Pełnomocnego
Rzeczypospolitej Polskiej
na Chiny
w Nankinie.

PROTOKOŁ DODATKOWY

do traktatu przyjaźni handlowego i nawigacyjnego pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Chińską z dnia 18 września 1929 roku.

Niżej podpisani Pełnomocnicy, należycie upoważnieni, oświadczają, iż zgodzili się uzupełnić postanowienia traktatu przyjaźni, handlowego i nawigacyjnego z dnia 18 września 1929 roku następującymi wyjaśnieniami:

Do artykułu IV.

Rozumie się, że swoboda wstępu na terytorjum drugiej Umawiającej się Strony jest rozumiana w granicach ustawodawstwa wewnętrznego tej Strony, mającego zastosowanie bez żadnego odróżnienia do obywateli każdego innego kraju.

Do artykułu VI.

Pod sądami miejscowymi, przewidzianymi w artykule VI, rozumie się trybunały sprawiedliwości kraju przebywania obywateli, mających sprawę, które są właściwe zgodnie z ustawami obowiązującymi w tym kraju.

Do artykułu VIII.

Do paragrafu oznaczonego numerem 1. Rozumie się, że prawo swobodnego wywozu mienia nie może uchybiać ustawodawstwu wewnętrznemu.

Do paragrafu oznaczonego numerem 3. Rozumie się, że prawo nabywania spadków będzie przyznane tylko w granicach ustawodawstwa wewnętrznego.

Do artykułów X i XI.

Ażeby zabezpieczyć handlowi wzajemnemu korzyści, przewidziane przez artykuły X i XI niniejszego traktatu, każda z Umawiających się Stron bę-

Nankin, le 18 septembre 1929.

Monsieur le Délégué Plénipotentiaire,

En accusant réception de Votre lettre datée d'aujourd'hui, je suis heureux d'apprendre que le Gouvernement de Pologne accordera, conformément à la Constitution de Pologne, pleine protection aux Institutions religieuses et d'éducation que les ressortissants chinois ont ou pourraient établir en Pologne.

Il est entendu que, de même, le Gouvernement de Chine accordera, comme par le passé, pleine protection aux Églises, Institutions de culture et Écoles polonaises qui se sont établies en Chine, à condition pour celles-ci de se conformer aux lois et règlements en vigueur.

Veillez agréer, Monsieur le Délégué Plénipotentiaire, les assurances de ma plus haute considération.

(—) *Chengting T. Wang*

Monsieur le Docteur

Georges Barthel de Weydenthal

Délégué Plénipotentiaire
de la République de Pologne
en Chine

Nankin.

PROTOCOLE ADDITIONNEL

au Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation entre la République de Pologne et la République de Chine du 18 septembre 1929.

Les Plénipotentiaires soussignés, dûment autorisés, déclarent qu'ils ont convenu de compléter les dispositions du Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation du 18 septembre 1929 par les explications suivantes:

À l'article IV.

Il est entendu que la liberté d'entrer sur le territoire de l'autre Partie Contractante est comprise dans les limites de la législation intérieure de celle-ci applicable sans aucune distinction aux ressortissants de tout autre pays.

À l'article VI.

Il est entendu que les tribunaux locaux prévus à l'article VI sont les cours de justice du pays de résidence des ressortissants en cause, qui sont compétentes conformément aux lois en vigueur dans ledit pays.

À l'article VIII.

Au paragraphe numéroté 1. Il est entendu que le droit d'exportation libre des biens ne saurait porter préjudice à la législation intérieure.

Au paragraphe numéroté 3. Il est entendu que le droit d'acquérir des successions ne sera conféré que dans les limites de la législation intérieure.

Aux articles X et XI.

Afin d'assurer au commerce réciproque les avantages prévus par les articles X et XI du présent Traité, chacune des Parties Contractantes pourra

dzie mogła wymagać, aby towary wwożone na jej obszar celny były zaopatrzone w świadectwa pochodzenia.

Do artykułu XIII.

Rozumie się, że każda z Umawiających się Stron zastrzega sobie prawo uzależnienia osiedlania się spółek zagranicznych na swem terytorjum od uprzedniego zezwolenia zgodnie z jej własnym ustawodawstwem.

Do artykułu XVIII.

Rozumie się, że interwencja władz miejscowych na pokładzie okrętu nie może mieć miejsca inaczej jak na żądanie konsula drugiej Umawiającej się Strony lub kapitana okrętu. Na wypadek interwencji nieodzownej, gdy opóźnienie mogłoby pociągnąć za sobą poważne następstwa, lub gdyby osoba nie należąca do załogi była zamieszana w zaburzenia wynikłe na pokładzie, interwencja może mieć miejsce bez wyżej wspomnianego żądania, lecz władze interweniujące będą wtedy obowiązane podać ten fakt natychmiast do wiadomości najbliższego konsula drugiej Umawiającej się Strony.

Niniejszy protokół dodatkowy, stanowiący część składową traktatu przyjaźni, handlowego i nawigacyjnego z dnia 18 września 1929 roku, będzie ratyfikowany możliwie szybko i będzie traktowany co do wymiany ratyfikacji, wejścia w życie, terminu ważności i wypowiedzenia narówni z rzeczonym traktatem.

Na dowód czego Pełnomocnicy podpisali niniejszy protokół dodatkowy.

Sporządzono w podwójnym egzemplarzu w Nankinie dnia pierwszego lipca tysiąc dziewięćset trzydziestego roku, co odpowiada pierwszemu dniu siódmego miesiąca dziesiętnastego roku Republiki Chińskiej.

L. S. (—) *Jerzy Barthel de Weydenthal*
L. S. (—) *Chengting T. Wang*

Zaznajomiwszy się z powyższymi traktatem, protokołem końcowym, dwiema notami i protokołem dodatkowym, uznaliśmy je i uznajemy za słuszne zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nich postanowień; oświadczamy, że są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone i przyrzekamy, że będą niezmiennie zachowywane.

NA DOWÓD CZEGO, wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 1 maja 1931 r.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) *W. Stawek*

Minister Spraw Zagranicznych:
(—) *August Zaleski*

L. S.

exiger que les marchandises importées dans son territoire douanier soient accompagnées d'un certificat d'origine.

À l'article XIII.

Il est entendu que chacune des Parties Contractantes se réserve le droit de subordonner l'établissement des sociétés étrangères sur son territoire à une autorisation préalable conformément à sa propre législation.

À l'article XVIII.

Il est entendu que l'intervention des autorités locales à bord d'un navire ne peut s'effectuer que sur la demande d'un consul de l'autre Partie Contractante ou du capitaine du navire. Au cas d'une intervention indispensable, le retard pouvant entraîner des conséquences graves, ou quand une personne ne faisant pas partie de l'équipage se trouvera mêlée aux désordres survenus à bord, l'intervention pourra avoir lieu sans la demande susmentionnée, mais les autorités intervenantes seront alors tenues de signaler le fait immédiatement au consul le plus proche de l'autre Partie Contractante.

Le présent Protocole Additionnel qui forme partie intégrante du Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation du 18 septembre 1929 sera ratifié le plus tôt possible et suivra le sort dudit Traité, en ce qui concerne l'échange des ratifications, l'entrée en vigueur, la durée de la validité et la dénonciation.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent Protocole Additionnel.

Fait en double exemplaire à Nankin, le Premier Juillet Mil Neuf Cent Trente, correspondant au Premier Jour du Septième Mois de l'An XIX de la République de Chine.

L. S. (—) *Jerzy Barthel de Weydenthal*
L. S. (—) *Chengting T. Wang*

Après avoir vu et examiné lesdits Traité, Protocole Final, deux notes et Protocole Additionnel, NOUS les avons approuvés et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons qu'ils sont acceptés, ratifiés et confirmés et promettons qu'ils seront inviolablement observés.

EN FOI DE QUOI, NOUS avons donné les Présentes revêtues du Sceau de la République.

À Varsovie, le 1 mai 1931.

(—) *I. Mościcki*

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres:

(—) *W. Stawek*

Le Ministre des Affaires Étrangères:
(—) *August Zaleski*

L. S.